

**អនុសាសន៍របស់លោកអភិបាលអូលីវីយេ
ក្នុងសិក្ខាសាលាអំពីបរិស្ថាននៅចំការឆៀង
ថ្ងៃទី១៥ មករា ២០១៧**

ជាបឋមសូមគោរពលោកអនុប្រធានមន្ទីរបរិស្ថានខេត្តតាកែវ សូមគោរពលោកគ្រូអ្នកគ្រូ
លោកមេភូមិ និងបងប្អូនទាំងអស់ ដែលបានចូលរួមនៅក្នុងសិក្ខាសាលាស្តីពីបរិស្ថាននេះ។ ខ្ញុំសង្ឃឹម
សិក្ខាសាលានេះ បងប្អូនបានចាប់អារម្មណ៍ខ្លះៗ និងណែនាំឲ្យយើងមានកម្លាំងថ្មី។

នៅពេលយើងធ្វើដំណើរគ្រប់ទីកន្លែង មានកន្លែងខ្លះគេបានសរសេរផ្លាកថាហាមចោល
សម្រាម តែកន្លែងនោះជាកន្លែងដែលមានសម្រាមច្រើនជាងគេ។ នៅជនបទយើងឥតមានក្រុមហ៊ុន
ប្រមូលសម្រាម តែបើបងប្អូនធ្វើដំណើរទៅភ្នំពេញថ្មី យើងឃើញមានសម្រាមច្រើនណាស់ យើង
មានភ្នំសម្រាមនៅជាប់ផ្ទះបងប្អូន មានគោកស៊ី មនុស្សក៏ទៅរកអេតចាយ ណែនាំឲ្យយើងយូរៗសាំ
អស់ហើយ។ ហេតុនេះហើយយើងត្រូវការភ្ញាក់អំពីបញ្ហានេះ សម្តេចប៉ាបហ្វ្រង់ស៊ីស្កូ បានសរសេរ
សាលិខិតជូនដល់ពិភពលោកទាំងមូល ដើម្បីគិតអំពីបរិស្ថាន ជាពិសេសអំពីរបៀបដែលរៀងៗខ្លួន
ត្រូវទទួលខុសត្រូវ។

ពេលខ្ញុំធ្វើដំណើរទៅអង្គស្នួល ខ្ញុំភ្ញាក់ដោយសារនៅខាងកើត ខ្ញុំឃើញព្រះអាទិត្យរះ និង
ខាងលិច ខ្ញុំឃើញព្រះច័ន្ទរៀបលិច មានដើមឆ្នោត មានផ្កាស្រស់បំព្រង នេះជាទ្រព្យសម្បត្តិយ៉ាង
ពិសេសដែលយើងបានទទួល នឹងត្រូវតែការពារថែរក្សា។ ឃ្លាមួយក្នុងលិខិតរបស់សម្តេចប៉ាបបាន
សរសេរ គឺ “ផែនដីជាបងស្រីនេះ កំពុងតែស្រែកព្រោះយើងបានបំផ្លាញគាត់ គឺយើងប្រើប្រាស់
សម្បត្តិដែលព្រះជាម្ចាស់បានកប់ទុកក្នុងគាត់ ដោយមិនចេះទទួលខុសត្រូវ និងដោយតែងតែប្រើ
ប្រាស់ហួសហេតុ។ យើងធំធាត់ឡើងទាំងនឹកគិតថា យើងអាចកាន់កាប់ផែនដីទុកជាកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់
របស់ខ្លួន គឺយើងមានសិទ្ធិជិះជាន់ផែនដី និងប្រើប្រាស់បានតាមអំពើចិត្ត ចិត្តយើងរហូសដោយបាប
ហិង្សាដែលមានកប់ទុកក្នុងចិត្តមនុស្សយើង បណ្តាលឲ្យផែនដីមានជំងឺ ដូចយើងឃើញរោគសញ្ញា
ផ្សេងៗក្នុងដី ក្នុងទឹក ក្នុងខ្យល់ នៅក្នុងសត្វលោកទាំងឡាយ។ ហេតុនេះហើយ បានជាផែនដីយើង
ដែលមនុស្សជិះជាន់នោះ ស្ថិតនៅក្នុងចំណោមអ្នកក្រីក្រ ដែលមនុស្សលោកមិនអើពើខ្លាំងជាគេ។
ផែនដីដែលមនុស្សបំផ្លាញនោះ កំពុងតែស្រែកថ្ងូរ និងឈឺចុកចាប់ដូចជាស្រ្តីដែលហៀបនឹងសម្រាល
កូន។ យើងបានភ្លេចថា យើងគ្រាន់តែជាជួរដីតែប៉ុណ្ណោះ រូបកាយរបស់យើងក៏ផ្សំដោយធាតុផ្សេងៗ
នៃពិភពលោក គឺខ្យល់របស់ផែនដីផ្តល់ឲ្យយើងអាចដកដង្ហើមបាន ទឹកនៃផែនដីក៏ផ្តល់ជីវិតឲ្យយើង
និងផ្តល់កម្លាំងឲ្យយើងដែរ។ ដើម្បីឲ្យយើងចាប់អារម្មណ៍អំពីតួនាទីរបស់យើងផ្ទាល់ ផែនដីរបស់
យើងកំពុងស្រែកយំដូចស្រ្តីដែលកំពុងឆ្លងទន្លេ ណែនាំឲ្យយើងយល់ថាផែនដីរបស់យើងធ្វើឲ្យយើង

មានដង្ហើម ធ្វើឲ្យយើងមានជីវិត ធ្វើឲ្យយើងមានកម្លាំង ធ្វើឲ្យយើងមានវត្តមានសព្វថ្ងៃ។ ប្រសិនបើ មនុស្ស ចេះតែបំផ្លាញផែនដីរបស់យើង បីដូចជាបំផ្លាញជីវិតរបស់ខ្លួនឯងផ្ទាល់ ជាពិសេសក្នុងៗ ជំនាន់ក្រោយទៀត។

ខ្ញុំសូមអរគុណដល់អនុប្រធានមន្ទីរ ដល់លោកសាស្ត្រាចារ្យដែលបានធ្វើបទបង្ហាញអំពី បរិស្ថាន អរគុណដល់គណកម្មការរៀបចំសិក្ខាសាលានេះ។ ថ្ងៃនេះយើងបានយល់ថា ផែនដីជា ម្តាយរបស់យើង ជាបងស្រីរបស់យើង នឹងយើងត្រូវរួមគ្នាទទួលខុសត្រូវ។

ទីមួយ យើងយល់អំពីរួមគ្នាមានន័យយ៉ាងណា គឺមានន័យថាក្រុមគ្រួសារនីមួយៗ ភូមិរបស់ យើង អាជ្ញាធររបស់យើង សាលានីមួយៗ វត្តអារាមនៅក្នុងទីតាំងដែលយើងរស់នៅ យើងត្រូវតែ ទទួលខុសត្រូវ។ ប៉ុន្តែ យើងមិនត្រូវគិតតែអំពីអាជ្ញាធរដ៏តែប៉ុណ្ណឹង យើងត្រូវការគិតដល់កម្រិតជាតិ ដែរ។ ដូច្នោះ នេះជារដ្ឋាភិបាលរបស់យើងដែលទទួលខុសត្រូវដែរ យើងមិនគិតតែប្រទេសកម្ពុជា ឲ្យ យើងគិតអំពីពិភពលោក។ កាលពីខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ គ្រប់អ្នកដឹកនាំប្រទេសនៅក្នុងពិភពលោក ទាំងមូល ប្រហែល១៦៥ប្រទេស បានជួបជុំគ្នានៅទីក្រុងប៉ារីសប្រទេសបារាំង ដើម្បីសម្រេចចិត្តរួម គ្នាសហការគ្នា ដើម្បីកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។ ក្នុងនេះមាន ព្រះមហាក្សត្រ សីហមុនី ទ្រង់ចូល រួមជាតំណាងឲ្យប្រទេសកម្ពុជា នេះជារបៀបសហការរបស់ពិភពលោកទាំងមូល។ នៅខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៦ នៅញូយ៉កសហរដ្ឋអាមេរិក ប្រទេសទាំងអស់បានចុះហត្ថលេខារួមគ្នា ឥលូវនេះតាម ប្រទេសនីមួយៗ តាមរដ្ឋសភាត្រូវការបញ្ចេញច្បាប់មួយ ដើម្បីឲ្យយើងរួមគ្នាកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះ កញ្ចក់។

ទីពីរ យើងត្រូវយល់ថា នេះជាការទទួលខុសត្រូវរបស់យើងផ្ទាល់រៀងៗខ្លួន កុំឲ្យយើងទំលាក់លើរដ្ឋាភិបាល ទំលាក់លើសាលារៀន ទំលាក់លើអាជ្ញាធរដ៏ តែនេះជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ យើងរៀងៗខ្លួន។

- > យើងត្រូវការបង្កើតវប្បធម៌ថ្មី ជារប្បធម៌ការពារថែរក្សាធម្មជាតិ ដោយសារយើង ស្រឡាញ់ធម្មជាតិរបស់យើង។ យើងស្រឡាញ់ធម្មជាតិដូចម្តាយរបស់យើង ដោយសារបើឥតមានផែនដីចិញ្ចឹមយើង នោះយើងក៏ឥតមានជីវិតដែរ។ ពេលយើង គិតដូចនេះ ណែនាំឲ្យយើងបង្កើតទំនាក់ទំនងថ្មីជាមួយធម្មជាតិ។
- > កុំឲ្យយើងភ្លេចអត្ថន័យរបស់បរិស្ថាន ទាំងបរិស្ថានធម្មជាតិ ទាំងបរិស្ថានសង្គមវប្បធម៌ និងបរិស្ថានមនុស្ស យើងទទួលបរិស្ថានទាំងអស់ ជាម្តាយរបស់យើង។
- > យើងធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីគោរព ស្រឡាញ់ ថែរក្សាបរិស្ថាន បីដូចជាយើងគោរព ស្រឡាញ់ ថែរក្សា ម្តាយរបស់យើងបង្កើតដែរ?

- ឲ្យយើងយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយបរិស្ថានរបស់យើង ដោយការពារថែរក្សាដើមឈើ បើយើងកាប់ដើមឈើមួយដើម យើងត្រូវការដាំវិញពីដើម។ មានប្រទេសខ្លះដូចជា សិង្ហបុរី និងចិន នៅពេលគេសាងសង់អាគារមួយ គេត្រូវទុកកន្លែងមួយដើម្បីដាំដើម ឈើ ប្រសិនបើឥត រដ្ឋាភិបាលមិនអនុញ្ញាតឲ្យសាងសង់ឡើយ។
- ចង់ប្តូរស្ទិច ជាបញ្ហាមួយយ៉ាងធំដោយសារប្រទេសយើង ជាប្រទេសដែលចោលប្តូរ ស្ទិចច្រើនជាងគេ។ សព្វថ្ងៃនៅអឺរ៉ុប ពេលគេទៅផ្សារអ្នកលក់លែងឲ្យប្តូរស្ទិចអស់ ហើយ ហេតុនេះហើយគេត្រូវការយកកាបូបធ្វើដោយក្រណាត់ពីផ្ទះមក។
- ម្យ៉ាងទៀត យើងគួរជំរុញបន្ថែម ធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឲ្យយើងមានបង្គន់អនាម័យនៅ គ្រប់ទីកន្លែង? នៅតាមភូមិយើងដឹងថា សព្វថ្ងៃតាមផ្ទះនីមួយៗមិនទាន់មានបង្គន់អនាម័យគ្រប់គ្នានៅឡើយទេ។
- សម្រាប់បងប្អូនដែលចិញ្ចឹមជ្រូក មានអង្គការមួយបានជួយឧបត្ថម្ភខ្លះ ដើម្បីសាងសង់បាយអូប្តាស នេះមានប្រយោជសម្រាប់យើង ដោយសារយើងអាចមានភ្លើងប្រើប្រាស់បាន។
- ឲ្យយើងកែច្នៃសម្រាមរបស់យើង មួយចំនួននៃសម្រាមយើងអាចធ្វើជាជីកំប៉ុសធម្មជាតិ មួយចំនួនទៀតយើងអាចកែច្នៃបាន។ យើងត្រូវចោលសម្រាមឲ្យមានប្រភេទច្បាស់លាស់ សម្រាមដែកផ្សេង សម្រាមជ័រផ្សេង សម្រាមក្រដាសផ្សេង សម្រាមដែលអាចធ្វើជាកំប៉ុសផ្សេង សម្រាមដែលមានវិទ្យុសកម្មផ្សេង។
- ដូច្នេះអ្វីដែលសំខាន់បំផុតសម្រាប់យើងម្នាក់ ឲ្យចាប់ផ្តើមមានពេលក្នុងដៃយើងមានសម្រាមមួយ យើងមិនបោះចោលតាមរបៀបមុនទេ គឺយើងបោះចោលនៅកន្លែងដែលច្បាស់លាស់ ឲ្យទៅជារប្បធម៌មួយ។
- អំពីសម្រាមស្មោរសម្រាប់ភ្ជាប់បាយ ត្រូវការពេលវេលា១លានឆ្នាំទើបវារលាយ ដបទឹកសុទ្ធទៅ១០០ឆ្នាំ ពេលយើងចោលនៅក្នុងដីវាមិនងាយរលួយទេ។ ដូច្នេះ យើងធ្វើដូចម្តេចដើម្បីបង្កើតរបៀបប្រឆមថ្មីនេះ ឲ្យក្មេងៗយល់ថាពេលយើងបោះចោលសម្រាមខុសហើយ។
- ឲ្យភ្នែករបស់យើងរៀន អំពីរបៀបដែលយើងត្រូវតែស្រឡាញ់ ស្រឡាញ់ធម្មជាតិ ស្រឡាញ់អនាម័យ។ បើកន្លែងយើងមានអនាម័យល្អ ពេលមានគេចូលមកធ្វើឲ្យគេមានភាពសុខដុមរមនា។ ហេតុនេះហើយធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីឲ្យទៅជាធម្មជាតិរបស់យើងឲ្យភ្នែករបស់យើងដឹងភ្លាមថា ពេលឥតមានអនាម័យល្អចិត្តណាស់ ដូច្នេះយើងធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីកែច្នៃឲ្យយើងមានអនាម័យយ៉ាងច្បាស់លាស់ នេះជា

របៀបដែលយើងម្នាក់ៗ អាចចូលរួមក្នុងការទទួលខុសត្រូវការពារបរិស្ថានធម្មជាតិ
ការពារបរិស្ថានសង្គមវប្បធម៌ ការពារបរិស្ថានមនុស្ស ដោយសារយើងជាមនុស្ស
ដែលរស់នៅក្នុងបរិស្ថាននេះ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថាសិក្ខាសាលានេះអាចជួយខ្លះៗ ដើម្បីឲ្យយើងភ្ញាក់ស្មារតី ឲ្យយើងចេះស្រឡាញ់
បរិស្ថានរបស់យើងថែមទៀត បីដូចជាម្តាយបង្កើតរបស់យើង ដែលចិញ្ចឹមយើងពីមួយថ្ងៃទៅមួយ
ថ្ងៃ។

ទីបី យើងត្រូវតែបន្ថែមការអប់រំ ការណែនាំ ដើម្បីឲ្យសិក្ខារបៀបនេះទៅផ្សព្វផ្សាយតាមភូមិ
នីមួយៗ។ ខ្ញុំចង់ឲ្យភូមិនីមួយៗអាចក្លាយជាភូមិបៃតង យើងអាចរៀបចំការប្រកួតមួយ ដើម្បីឲ្យភូមិ
នីមួយៗថែរក្សាបរិស្ថាន។ យើងរៀបចំគណកម្មការមួយ ដើម្បីតាមដានតាមភូមិនីមួយៗ ដើម្បីដឹង
ថាភូមិនីមួយៗ យកចិត្តទុកដាក់ការពារបរិស្ថានកម្រិតណា។ នេះអាជ្ញាធររៀបចំជាមួយប្រជាជន
តាមផ្ទះនីមួយៗ គ្រួសារដែលបានដាំដើមឈើច្រើន គ្រួសារដែលបានការពារអនាម័យបរិស្ថាន
ហើយមួយឆ្នាំម្តងយើងជូនរង្វាន់ភូមិណាដែលបានការពារបរិស្ថានលេខមួយ។ យើងមាន៣០ភូមិ
នៅក្នុងឃុំគុសយើង ឲ្យយើងរៀបចំការប្រកួតអនាម័យតាមភូមិ មួយឆ្នាំម្តងគណកម្មការចុះតាមភូមិ
ដើម្បីវិនិច្ឆ័យ ដោយរៀបចំកម្រងសំនួរច្បាស់លាស់ អំពីអនាម័យតាមផ្ទះ អំពីដើមឈើ អំពីសោ-
ភ័ណ្ឌភាព អំពីបង្គន់អនាម័យ ហើយដាក់ពិន្ទុ។ អ្នកដែលបានទទួលពិន្ទុច្រើនជាគេ បានទទួលរង្វាន់
ដែលព្រះសហគមន៍ភាគលិកភូមិភាគភ្នំពេញរៀបចំជាមួយឃុំ។

យើងចូលរួមដើម្បីបង្កើតភូមិបៃតង ដែលជាភូមិការពារថែរក្សាទាំងធម្មជាតិ ទាំងសង្គមវប្ប-
ធម៌ ទាំងមនុស្ស ដើម្បីរួមគ្នាយើងដឹងថាយើងបានទទួលមរតកមួយយ៉ាងអស្ចារ្យ គឺផែនដី ដែល
ទ្រព្យសម្បត្តិនេះ យើងត្រូវការថែរក្សាទុកផ្ទេរដល់កូនចៅរបស់យើងជាបន្តបន្ទាប់។ សូមអរគុណ។

ភូមិចំការទៀង ថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧

លោកអភិបាលអូលីវីយេ